

دستورالعمل پیشگیری از کرونا و سایر عفونت های تنفسی حاد واگیر در محیط کار در شرایط همه گیری

معاونت بهداشت

نسخه اول - مردادماه ۱۳۹۹

کد: ۳۰۶/۱۸۸

عناوین

دامنه شمول.....	۱
فصل اول - تعاریف و اصول کلی.....	۱
فصل دوم - وظایف گروه هدف.....	۵
وظایف کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی	۵
وظایف کارگران / کارمندان	۱۲
وظایف بازرسان	۱۳
فصل سوم - تخلفات و اقدامات قانونی.....	۱۷
تخلفات بهداشتی کارفرمایان / مدیران دستگاه های اجرایی	۱۷
تخلفات بهداشتی کارگران / کارمندان	۱۸
اقدامات قانونی	۲۰
پیوست ۱ - برخی مصادیق جرائم و مجازات های مقرر در قوانین جاری کشور.....	۲۲

دامنه شمول

این دستورالعمل در راستای وظایف محوله بر وزارت بهداشت در بند دو ماده یک قانون تشکیلات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در زمینه تأمین بهداشت کار تدوین شده است و در راستای تکالیف کارفرمایان/ مدیران و کارکنان و ناظران بهداشتی برای پیشگیری و مقابله با کرونا و سایر عفونت های تنفسی حاد واگیر در محیط های کاری، اداری و بنگاه های اقتصادی تنظیم شده است و رعایت آن برای کلیه دستگاه های اجرایی، کارگاه ها، کارفرمایان، کارگران، کارمندان، کارآموزان و نیز بازرسان، ناظران / همکاران بهداشتی و بهورزان الزامی است.

فصل اول – تعاریف و اصول کلی

در این دستورالعمل اصطلاحات ذیل در معانی مشروح مربوط بکار می روند:

- (۱) به جای واژه وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از عبارت "وزارت بهداشت" استفاده شده است.
- (۲) عفونت های حاد تنفسی واگیر: بیماری های واگیری هستند که راههای هوایی فوقانی یا تحتانی را درگیر می کنند (از بینی تا شش) و می توانند از راه مستقیم یا غیر مستقیم از شخصی به شخص دیگر منتقل گردند. از جمله: کرونا ویروس ها (مرس، کووید-۱۹)، آنفلوآنزا های فصلی انسانی نظیر H1N1 و سایر عفونت های تنفسی نوپدید که می توانند سبب همه گیری شوند و گاهی ممکن است با میزان مرگ و میر بالا همراه باشند.
- (۳) کرونا ویروس: خانواده بزرگی از ویروس ها هستند که طیف وسیعی از بیماری ها نظیر سرماخوردگی های رایج و بیماری های حاد تری مثل سندرم تنفسی حاد (سارس) در سال ۲۰۰۲، سندرم تنفسی خاورمیانه (مرس) از سال ۲۰۱۲ تا کنون و بیماری کووید-۱۹ از سال ۲۰۱۹ به بعد را شامل میشوند. علاوه بر پتانسیل بالای سرایت بیماری کووید-۱۹، این ویروس می تواند منجر به بیماری حاد تنفسی و حتی مرگ گردد. علائم رایج این بیماری شامل تب، سرفه، تنگی نفس و مشکلات در تنفس می باشد. در برخی موارد

شدید این بیماری می تواند باعث پنومونی(عفونت ریه)، سندرم بسیار حاد تنفسی، نارسایی کلیه و مرگ شود.

(۴) طغیان: میزان وقوع بیش از حد انتظار بیماری در یک محل را گویند. (این حد انتظار می تواند با مقایسه با مقدار شاخص ابتلا در زمان مشابه در سال گذشته بدست آید).

(۵) اپیدمی (همه گیری): طغیان های بزرگ و همه گیر در جامعه را اپیدمی گویند.

(۶) پاندمی: به حالتی از همه گیری یک بیماری گفته میشود که از مرز چند قاره فراتر رفته باشد و بنا به اعلام سازمان بهداشت جهانی به عنوان پاندمی شناخته شده است. نظیر بیماری کووید-۱۹ که در کل کشورهای جهان گسترش یافته است.

(۷) شرایط اضطراری بهداشتی: در این دستورالعمل شرایط طغیان و اپیدمی حاکم بر یک یا چند منطقه یا محل و یا وضعیت پاندمی عفونت های تنفسی حاد واگیر حاکم بر جهان، برای اختصار شرایط اضطراری بهداشتی نامیده شده است. بدیهی است مقررات این دستورالعمل که مختص شرایط اپیدمی و طغیان وضع شده است صرفا در مناطق و محل های در گیر لازم الاجرا می باشد.

(۸) بازرس بهداشت حرفه ای: همان کارشناس بهداشت حرفه ای می باشد که با دریافت کارت بازرسی از وزارت بهداشت، وظیفه نظارت بر کارگاه ها، مراکز درمانی و سایر محیط های کاری و تهیه گزارش برای دستگاه قضایی را در حدود اختیارات خود بر عهده دارد و در این دستورالعمل به اختصار بازرس نامیده شده اند.

(۹) بازرس بهداشت محیط: فردی است که با دریافت کارت بازرسی از وزارت بهداشت به عنوان بازرس بهداشت شناخته شده و وظیفه نظارت بر مراکز و اماکن موضوع اصلاحیه ماده ۱۳ قانون مواد خوردنی، آشامیدنی، آرایشی و بهداشتی و نیز سایر عوامل محیطی موثر بر سلامت نظیر : هوا، پسماند، پرتو، آب و فاضلاب و امثالهم را در حدود اختیارات خود بر عهده دارد.

(۱۰) ناظر / همکار بهداشتی: در شرایط اپیدمی و یا پاندمی، در صورت کمبود نیروهای بازرسی، می توان از کارشناسان بهداشتی سایر واحدها و یا نیروهای بسیجی، نیروی انتظامی، بازرسان اتاق اصناف، تعزیرات در

امور مربوط به ثبت اطلاعات، ترویج، آموزش و نظارت کمک گرفت. این افراد در این دستورالعمل ناظران/ همکاران بهداشتی نامیده شده اند.

(۱۱) بهورز: یک ارائه دهنده خدمات بهداشتی درمانی چند پیشه و جامعه نگر دارای ابلاغ بهورزی است که وظیفه ی برقراری ارتباط نزدیک و مستمر با روستاییان و ارائه خدمات پیشگیری، درمانی (در موارد مشخص شده) و توانبخشی مشخص و کنترل عوامل تهدید کننده سلامت و نیز مشارکت در کنترل عوامل اجتماعی موثر بر سلامت در روستا را بر عهده دارد.

(۱۲) کارگر: شخصی است که به هر عنوان در مقابل دریافت حق السعی اعم از مزد، حقوق، سهم سود و سایر مزایا به درخواست کارفرما کار می کند.

(۱۳) کارمند دستگاه اجرایی/ اداری: فردی است که بر اساس ضوابط و مقررات مربوط به موجب حکم و یا قرارداد مقام صلاحیتدار در یک دستگاه اجرایی/ اداری به خدمت پذیرفته می شود و در این دستورالعمل کارمند نامیده شده است.

(۱۴) دستگاه اجرایی/ اداری: کلیه وزارتخانه ها، مؤسسات دولتی، مؤسسات یا نهادهای عمومی غیردولتی، شرکت های دولتی و کلیه دستگاه هایی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر و یا تصریح نام است از قبیل شرکت ملی نفت ایران، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، بانک مرکزی، بانکها و بیمه های دولتی، دستگاه اجرایی نامیده می شوند.

(۱۵) مدیر دستگاه اجرایی/ اداری: بالاترین مقام هر دستگاه اجرایی/ اداری است که به موجب ماده ۸۶ قانون مدیریت خدمات کشوری، باید اقدامات لازم را در ایجاد محیط کار مناسب و تأمین شرایط بهداشتی و ایمنی برای کارمندان خود به عمل آورد.

(۱۶) کارفرما: شخصی است حقیقی یا حقوقی که کارگر به درخواست و به حساب او در مقابل دریافت حق السعی کار می کند.

(۱۷) کارگاه: محلی است که کارگر به درخواست کارفرما یا نماینده او در آنجا کار می کند. از قبیل: موسسات صنعتی، کشاورزی، معدنی، ساختمانی، ترابری، مسافری، خدماتی، تجاری، تولیدی، اماکن عمومی و امثال

آنها. کلیه تأسیساتی که به اقتضای کار متعلق به کارگاه هستند، از قبیل نمازخانه، ناهارخوری، تعاونی ها، شیرخوارگاه، مهد کودک، درمانگاه، حمام، آموزشگاه حرفه ای، قرائت خانه، کلاس های سوادآموزی و سایر مراکز آموزشی و اماکن مربوط به شورا و انجمن اسلامی و بسیج کارگران، ورزشگاه و وسایل ایاب و ذهاب و نظایر آنها جزو کارگاه می باشند.

۱۸) بیمارستان: یک موسسه پزشکی است که با استفاده از امکانات تشخیصی، درمانی، بهداشتی، آموزشی و پژوهشی به منظور درمان و بهبودی بیماران سرپایی و بستری به صورت شبانه روزی تأسیس می گردد.

۱۹) شاغلین با ریسک مواجهه خیلی بالا: شامل شاغلین در تماس با بیماران در مرکز خدمات درمانی نظیر بیمارستان ها، مراکز بهداشتی درمانی، کارکنانی که با بیماران مبتلا به همه گیر شناخته شده یا افراد مشکوک به بیماری در تماسند، افرادی که جهت نمونه گیری، انتقال نمونه و یا پروسه های آزمایشگاهی روی نمونه های مشکوک به عفونت مورد نظر کار می کنند، می باشد.

۲۰) شاغلین با ریسک مواجهه متوسط: شامل آن دسته از شاغلینی است که با عموم مردم به کرات در ارتباط هستند نظیر کسانی که در رستوران ها و مراکز خرده فروشی، سیستم های حمل و نقل عمومی یا سایر محیط های شلوغ مشغول به کار هستند.

۲۱) شاغلین با ریسک مواجهه پایین: شامل آن دسته از شاغلینی است که حداقل مواجهه حضوری را با عموم مردم و سایر همکارانشان دارند مانند آن دسته از کارمندان ادارات که بنا به ماهیت کارشان با ارباب رجوع و مشتریان کمتر سر و کار دارند.

۲۲) گروه های آسیب پذیر: افراد دارای بیماریهای زمینه ای و یا شرایط خاصی که (حسب نوع عفونت همه گیر از وزارت بهداشت اعلام خواهد شد) بدلیل داشتن آن بیماری ها یا شرایط برای ابتلا به عفونت های تنفسی حاد واگیر مستعد تر بوده و یا در صورت ابتلا، به عوارض وخیم تری دچار خواهند شد.

۲۳) دور کاری: به عدم حضور فیزیکی کارمندان و کارگران در محل کار و انجام وظایف و امور محوله در مکانی خارج از محیط کار رسمی اطلاق می گردد.

۲۴) غربالگری علامتی: در شرایط اضطراری بهداشتی، کارگران / کارمندان قبل از ورود به محل کار از نظر وجود یا عدم وجود علائم بسته به نوع بیماری، مطابق راهنما های وزارت بهداشت که حسب نوع عفونت همه گیر تدوین خواهد شد، بررسی می شوند.

فصل دوم – وظایف گروه هدف

وظایف کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی

به منظور صیانت کارگران و کارمندان از ابتلا به بیماری های حاد تنفسی واگیر در شرایط اضطراری بهداشتی، کارفرمایان/ دستگاه های اجرایی مکلفند اقدامات زیر را در راستای مسئولیت های قانونی محوله، به عمل آورند:

۲۵) کارفرمایان/ مدیران دستگاههای اجرایی مکلفند مدارک و اطلاعاتی که توسط بازرسان / ناظران و همکاران بهداشتی/ بهورزان به انحاء مختلف نظیر: تکمیل فرم خوداظهاری، گزارش رفع نواقص، ثبت در سامانه و امثالهم در خصوص بیماری همه گیر مربوطه و کنترل آن درخواست می گردد را با صداقت و درستی و به موقع در مهلت زمانی تعیین شده ارائه نموده و یا ثبت یا ارسال نمایند.

۲۶) کارفرمایان /مدیران دستگاههای اجرایی باید شرایط بهداشتی را در محیط کار برای محافظت از سلامت شاغلین در زمان همه گیری عفونتهای تنفسی حاد واگیر فراهم نموده و وسایل و امکانات لازم را در محیط کار تأمین و طرز صحیح استفاده از وسایل حفاظتی و بهداشت فردی را به آنها آموزش داده و بر حسن اجرای آن نظارت خواهند نمود.

۲۷) برای تأمین بهداشت کار، کارگر، کارمند و محیط کار به نحوی که خطر آسیب جدی و یا مرگ شاغلین و مراجعه کنندگان را تهدید نکند مقررات زیر باید رعایت شود:

أ. علاوه بر غربالگری علائم بیماری، از ورود افراد علامت دار جلوگیری شود.

ب. در صورت تشخیص عفونت حاد تنفسی واگیر در کارکنان، تا زمان بهبودی، نقاهت و سپری کردن

دوران بیماری و طی نمودن فرایند بازگشت به کار از ورود این افراد به محل کار ممانعت شود.

ج. فرایند بازگشت به کار شاغلین بهبود یافته از عفونت های تنفسی حاد واگیر بر اساس آخرین نسخه راهنمای بازگشت به کار عفونت مربوطه که توسط وزارت بهداشت تدوین می گردد انجام خواهد شد. ۲۸ تا پایان همه گیری عفونتهای تنفسی حاد واگیر در منطقه مربوطه، مقررات فاصله گذاری حسب شرایط محیط کار به شرح ذیل رعایت گردد:

أ. چنانچه برای پیشگیری از گسترش بیماری حداقل فاصله ایمنی بین افراد توسط وزارت بهداشت توصیه شده باشد، کارفرما موظف است ایستگاه کار و چیدمان را به نحوی طراحی نماید تا فاصله گذاری ایمن بین شاغلین و مشتریان رعایت گردد و یا در صورت امکان با نصب موانع فیزیکی از شاغلین محافظت به عمل آورد. این فاصله ایمن در مورد کووید-۱۹، ۱ الی ۲ متر تعیین شده است.

ب. بخش های تفریحی متعلق به کارگاه / محل کار که منجر به تجمع افراد میشود، نظیر استخر و سالن های ورزشی را تعطیل نمایند.

ج. از اجتماع شاغلین در محل های کار، آبدار خانه، نماز خانه، رستوران و سایر بخش های کارگاه / محل کار ممانعت نموده و هر نوع گردهمایی را به تعویق اندازد.

د. برای تنظیم کار در شیفت های کاری بیشتر با تعداد کارکنان کمتر برنامه ریزی نمایند.

ه. در صورت امکان، خط مشی و ساعت کاری انعطاف پذیر ایجاد نمایند.

و. با بکارگیری روش های نوین و بهره گیری از بستر های خدمات الکترونیکی، اینترنتی، تلفنی و موبایل تا حد امکان از انجام مواجهات غیر ضروری مراجعه کنندگان کاسته و اطلاع رسانی نمایند تا درخواست ها به صورت غیر حضوری و مجازی انجام شود.

ز. برای آمادگی در مقابله با شرایط بهداشتی اضطراری آموزش دیده و بر انجام صحیح فاصله گذاری مکانی و زمانی و شستشوی مرتب و صحیح دست ها توسط کارکنان نظارت نماید.

۲۹ در شرایط همه گیری، حسب نوع عفونت های حاد تنفسی واگیر، با در نظر گرفتن مقررات بهداشتی و رعایت فواصل ایمن که از طریق راهنما های بهداشتی اعلام خواهد شد از ظرفیت وسایل حمل و نقل عمومی و سرویس های ایاب و ذهاب، استفاده شود.

۳۰) در شرایط همه گیری، در داخل خودروها و سرویس های ایاب و ذهاب وسایل حمل و نقل عمومی در صورت امکان از موانع فیزیکی برای کاهش مواجهات سرنشینان استفاده شود.

۳۱) کارفرمایان موظفند در صورت وجود هریک از شرایط ذیل ارزیابی تناسب شغلی کارگر را توسط متخصص طب کار و یا پزشکان مجاز تعریف شده توسط وزارت بهداشت به عمل آورند:

ا. آسیب ارگان های مهم و حیاتی کارگران نظیر ریه، قلب، کبد، کلیه

ب. مواجهات کارگران با عوامل شیمیایی زیان آور در محیط کار

ج. نیاز به فعالیت متوسط و سنگین توسط شاغلین

۳۲) در شرایط اضطراری بهداشتی، کارفرمایان/مدیران دستگاههای اجرایی موظفند دوره های آموزشی لازم را برای رعایت بهداشت فردی، در سطحی که قابل درک برای کارکنان باشد با موضوعات ذیل برگزار نمایند:

ا. آشنایی با رفتارهای پرخطر در فعالیت های شغلی از نظر انتقال بیماری بین افراد

ب. آشنایی با روش های پیشگیری از خطرات

ج. استراتژی های فاصله گذاری اجتماعی نظیر اجتناب از تماس های نزدیک مثل دست دادن، پرهیز از

ایجاد تجمعات بزرگ کارکنان و مراجعین، رعایت فاصله ایمن حسب نوع عفونت حاد تنفسی واگیر

د. رعایت بهداشت فردی مناسب و روش های شستشو و یا ضد عفونی مناسب دست ها.

ه. آشنایی با نوع تجهیزات حفاظت فردی (PPE) مورد نیاز و نحوه پوشیدن، در آوردن، استفاده، تمیز

کردن و نگهداری آن.

و. آشنایی با علائم عفونت تنفسی حاد واگیر مورد نظر و اقدامات احتیاطی که میتوان بر اساس نوع

شغل در پیشگیری از ابتلا به بیماری انجام داد.

ز. داشتن آگاهی در مورد شرایط و یا بیماری های زمینه ای که باعث مستعد شدن فرد برای ابتلا به

بیماری شده و یا در اثر ابتلا فرد به بیماری عواقب وخیم تری را ایجاد خواهد نمود

ح. خدمات پزشکی مورد نیاز برای پیشگیری، نظیر واکسیناسیون و یا خدمات پزشکی لازم پس از در معرض خطر قرار گرفتن و آشنایی با نحوه دسترسی به آن ها .

ط. آگاهی از این که برای راهنمایی و پاسخ گویی به سؤالاتشان به کجا مراجعه نمایند.

ی. آشنایی با نحوه ثبت نام و بهره برداری از سامانه های معرفی شده از طرف وزارت بهداشت برای غربالگری و مراقبت های لازم.

تبصره: در شرایط پاندمی، آموزش به شاغلین بهتر است بصورت مجازی و غیر حضوری برگزار گردد. در غیر اینصورت رعایت موازین بهداشتی به ویژه رعایت فاصله ایمن بین افراد در هنگام آموزش الزامی است.

۳۳) کارفرمایان/مدیران دستگاههای اجرایی موظفند در جهت تسهیل و همراهی با اجرای برنامه های اضطراری حسب دستورالعمل های ابلاغ شده از وزارت بهداشت، اقدامات لازم را به عمل آورند.

۳۴) کارفرمایان موظفند تمهیدات لازم را برای گذراندن دوره های آموزشی در ارتباط با پیشگیری از عفونت تنفسی حاد واگیر برای مسئولان بهداشت حرفه ای کارگاه های مشمول و سرپرستان کارگاه به منظور آموزش، نظارت و مراقبت از شاغلین فراهم نمایند.

۳۵) کارفرمایان/مدیران دستگاههای اجرایی موظفند برای رعایت اصول بهداشت دست، امکانات لازم برای شستشو و یا ضدعفونی کردن دستها را تأمین و در اختیار کارکنان قرار دهند.

۳۶) کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی موظفند وسایل حفاظت و بهداشت فردی مورد نیاز به ویژه ماسک را در طول نوبت کاری در اختیار کارکنان قرار دهند.

۳۷) در شرایط اضطراری بهداشتی، به جای استفاده از روش های تماسی نظیر اثر انگشت برای ثبت ورود و خروج شاغلین، از روشهای غیر تماسی نظیر سیستم تشخیص چهره استفاده نمایند.

۳۸) در صورت استفاده از ابزار، وسایل و سطوح مشترک، به ویژه سطوح پر تماس و یا پس از احتمال آلودگی در زمان شیوع عفونت های تنفسی حاد واگیر در شرایط بهداشتی اضطراری، بر اساس دستورالعمل های وزارت بهداشت سطوح تمیز و گندزدایی شوند.

۳۹) مقررات ایمنی و بهداشتی در نگهداری، حمل و نقل و کار با محلولهای گندزدا و ضدعفونی کننده رعایت گردد.

۴۰) کارفرمایان موظفند نظم و نظافت را در کارگاه برقرار نمایند.

۴۱) کارفرمایان/ مدیران دستگاههای اجرایی موظفند تهویه محیط های داخلی را با هوای بیرون با حداکثر ظرفیت و به اندازه کافی انجام داده و در صورت استفاده از تهویه طبیعی با باز کردن پنجره ها از تهویه هوا با رعایت آسایش حرارتی استفاده نمایند و در صورت نیاز در اماکنی مانند بیمارستان از فیلترهای هوا با راندمان بالا استفاده کنند.

۴۲) کارفرمایان موظفند سرویس های بهداشتی را در انطباق با مقررات برای کارکنان تأمین نمایند. سیستم تهویه سرویس های بهداشتی در شرایط همه گیری عفونت های تنفسی حاد واگیر باید در طول شیفت کاری روشن باشد.

۴۳) کارفرمایان/ مدیران دستگاههای اجرایی موظفند در صورت دارا بودن قسمت هایی برای تهیه، طبخ، عرضه و سرو مواد غذایی کلیه ضوابط و مقررات بهداشتی مرتبط را در این محل ها بطور کامل رعایت نمایند.

۴۴) کارفرمایان/ مدیران دستگاههای اجرایی موظفند پسماند های عفونی محیط کار خود را به نحو مناسبی طبق دستورالعمل های ابلاغی وزارت بهداشت جمع آوری و امحاء نمایند.

۴۵) کارفرمایان موظفند سایر تسهیلات و تأسیسات بهداشتی لازم را مطابق مقررات برای رعایت بهداشت فردی و عمومی کارکنان فراهم نمایند.

۴۶) کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی موظفند مقررات منع مصرف دخانیات و سیگار در محل کار را اجرا نمایند.

۴۷) کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی موظفند به کارکنانی که مقررات بهداشتی را رعایت نمی کنند تذکر دهند و آنها را ملزم به رعایت بهداشت نمایند.

۴۸) کارفرمایان / مدیران دستگاههای اجرایی موظفند گروه های آسیب پذیر را که حسب نوع عفونت تنفسی حاد واگیر در شرایط اضطراری بهداشتی توسط وزارت بهداشت تعیین خواهد شد بر مبنای پرونده پزشکی

شاغلین و یا از طریق اظهارات کارکنان و ارائه گواهی پزشکی شناسایی نموده و مقررات مراقبت از گروه های آسیب پذیر را در مورد آنها رعایت نمایند.

۴۹) در شرایط اضطراری بهداشتی برای مراقبت از افراد آسیب پذیر، در صورتی که انجام کار به صورت دور کاری امکان پذیر باشد، تمهیدات لازم برای انجام دور کاری توسط کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی فراهم گردد. ۵۰) در صورتی که ماهیت کار به نحوی است که انجام کار فقط با حضور فیزیکی در محل کار امکان پذیر است، کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی موظف است برای گروه های آسیب پذیر در زمان همه گیری بیماری تمهیدات زیر را در نظر بگیرد:

ا. تعیین محل کار فرد در قسمت مناسب دیگری که خطر ابتلا به بیماری فرد کاهش یابد.

ب. تغییر پست فرد (با رضایت وی) از مشاغل با ریسک مواجهه بالا و متوسط به مشاغل با ریسک مواجهه پایین

ج. تغییر چیدمان محل کار با ایجاد موانع فیزیکی برای رعایت فاصله گذاری ایمن

د. در نظر گرفتن حمایت حداکثری و تأمین امکانات بهداشتی لازم و وسایل حفاظت و بهداشت فردی

۵۱) در صورتی که دور کاری و یا تغییر شرایط محیط کار برای انجام کار در شرایط مناسب توسط گروه های آسیب پذیر امکان پذیر نباشد، کارفرما / مدیر دستگاه اجرایی باید با اخذ گواهی پزشکی با درخواست مرخصی شاغلین گروه های آسیب پذیر در شرایط همه گیری موافقت نماید.

۵۲) در شرایط پاندمی کووید-۱۹ مقررات مربوط به گروه های آسیب پذیر که باید توسط کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی رعایت شود شامل موارد ذیل می باشد:

ا. در صورتی که انجام کار در خارج از محیط کار بصورت دور کاری امکان پذیر باشد، کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی باید با دور کاری کارکنان با اولویت بر گروه های آسیب پذیر موافقت نماید.

تبصره: در موارد خاص، با وجود این که انجام کار به صورت دورکاری امکان پذیر است، در صورتی که واحد کاری با کمبود نیروی انسانی مواجه است، بنا به تشخیص و با مسئولیت کارفرما/ مدیر دستگاه

اجرائی مربوطه در صورت تامین شرایط لازم برای صیانت فرد جهت فعالیت در محیط کار، این افراد در محل کار حاضر می شوند.

ب. به منظور کاهش تعداد کارمندان اداری، بسته به حجم و نوع کار باید از حداقل کارکنان در بخش های اداری استفاده شود و کارها به صورت چرخشی و مساوی بین کارمندان تقسیم گردد.

ج. افرادی که مشمول کاهش تعداد کارمندان می شوند، موظفند وظایف محوله را از طریق دور کاری انجام دهند.

د. در مشاغل و فعالیتهایی که کاهش ساعات کاری کارمندان/ کارگرانی که حضوری ارائه خدمت می نمایند ماهیتاً امکان پذیر است، در صورت تقلیل ساعت کار، در صورت درخواست کارفرما / مدیر دستگاه اجرایی بقیه ساعات موظفی را به صورت دور کاری ارائه خدمت نمایند.

ه. تمامی کارکنان دور کار موظفند وظایف محوله را زیر نظر کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی بطور کامل انجام دهند.

۵۳) کارفرمایان موظفند در مورد رعایت بهداشت فردی، رعایت فاصله ایمن، کاهش مدت زمان مواجهه با یکدیگر، شستشوی صحیح دست، استفاده صحیح از وسایل حفاظت فردی توسط کارکنان یادآوری مکرر کلامی و بصری انجام داده و بطور مرتب بر آن نظارت نمایند.

۵۴) در دستگاههای اجرایی، کلیه موازین این دستورالعمل که برای تأمین سلامت شاغلین مقرر شده است بر عهده بالاترین مقام دستگاه اجرایی مربوطه می باشد.

۵۵) در شرایط اپیدمی و یا طغیان ممکن است بنا به تشخیص مراجع صلاحیتدار همه و یا برخی از مقررات مربوط به شرایط پاندمی این دستورالعمل نیز لازم الرعایه گردد که حسب مورد توسط مراجع مذکور اعلام خواهد شد.

وظایف کارگران/کارمندان

۵۶) کارگران ملزم به استفاده و نگهداری از وسایل حفاظت فردی و اجرای مقررات مربوطه در کارگاه برای حفظ سلامت خود و پیشگیری از بیماری های تنفسی واگیردار می باشند.

۵۷) در شرایط پاندمی، کارکنان باید نسبت به تکمیل صحیح اطلاعات خوداظهاری متعهد و پایبند باشند و در مورد عدم ابتلا به بیماری تنفسی حاد واگیر و یا نداشتن علائم بیماری مذکور و یا سایر اطلاعات مورد نظر در زمان حضور در محل کار با صداقت، درستی و بطور کامل به کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی اطلاعات بدهند و از هر گونه مخفی کاری و یا ارائه اطلاعات کذب در این زمینه اجتناب نمایند.

۵۸) در شرایط اضطراری بهداشتی، کارکنان موظفند در صورت داشتن سوابق هر گونه بیماری به کارفرما اطلاع دهند.

۵۹) در صورت داشتن علایم بیماری و ارائه گواهی پزشکی مبنی بر ابتلاء به بیماری تنفسی حاد واگیر مربوطه، ضمن دادن اطلاع به کارفرما، تا زمان بهبودی، در منزل استراحت نموده و از ورود به محل کار خودداری کنند.

۶۰) در شرایط اضطراری بهداشتی، شاغلین مبتلا به بیماری های تنفسی حاد واگیر پس از طی دوران درمان و نقاهت موظفند گواهی بازگشت به کار طبق ضوابط وزارت بهداشت، به کارفرما ارائه نمایند.

تبصره: مبتلایان به بیماری کووید- ۱۹ پس از طی دوره درمان و نقاهت، پس از ارائه گواهی پزشکی بازگشت به کار، باید به مدت ۲ هفته در زمان حضور خود در محل کار از ماسک استفاده نمایند.

۶۱) در شرایط اضطراری بهداشتی، کلیه کارکنان باید از وسایل، ابزار کار و تجهیزاتی که به صورت انفرادی برای آنها تهیه شده بصورت شخصی استفاده نموده و از استفاده مشترک از این وسایل اجتناب نمایند.

۶۲) از تماس فیزیکی مانند دست دادن و رو بوسی اجتناب نمایند

۶۳) آموزش های ارائه شده در مورد رعایت بهداشت فردی و پیشگیری از ابتلاء به بیماریهای واگیر تنفسی را فرا گیرند.

۶۴) اصول بهداشت دست با مواد شستشو دهنده و یا ضدعفونی کننده را رعایت نمایند.

۶۵) وسایل حفاظت فردی لازم جهت پیشگیری از ابتلاء به بیماریهای حاد تنفسی واگیردار را در مواقع نیاز و به نحو صحیح استفاده نمایند.

۶۶) تدابیر و مقررات مربوط به برقراری فاصله ایمن بین کارکنان، کاهش تماس افراد و خودداری از حضور در تجمعات را رعایت نمایند.

۶۷) از تماس نزدیک با افرادی که دارای علائم بیماری های عفونی هستند اجتناب نمایند و در صورت ضرورت از وسایل حفاظت فردی مطابق راهنمای مربوطه استفاده نمایند.

۶۸) هنگام عطسه و سرفه دهان و بینی را پوشانده و از انداختن آب دهان و مخاط بینی در معابر عمومی اجتناب نمایند.

۶۹) دستمال ها و ماسک های استفاده شده را در سطل زباله درب دار بیاندازند.

۷۰) از مصرف دخانیات و سیگار اجتناب نمایند.

۷۱) در دستگاه های اجرایی کارمندان نیز موظفند کلیه مقررات بهداشتی این بخش را که برای کارگران ذکر شده است رعایت نمایند.

وظایف بازرسان

۷۲) در شرایط اضطراری بهداشتی، نظارت ها با تأکید ویژه بر رعایت نکات بهداشت فردی و عمومی به منظور پیشگیری از عفونت تنفسی حاد واگیر مربوطه انجام گردد. در ضمن سایر اطلاعات نظارتی که با مشاهدات بازرسی قابل ارزیابی نمی باشد با پرسش از کارفرما و یا تکمیل فرم خوداظهاری (که حسب نوع عفونت تنظیم می شود) توسط کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی و یا نماینده وی، اخذ میگردد.

۷۳) در شرایط اضطراری بهداشتی در اولویت بندی بازرسی ها، شاغلین با ریسک مواجهه بالا و متوسط باید تحت نظارت های فعال و با اولویت بالاتر قرار گرفته و بر رعایت مقرراتی نظیر: توقف یا کاهش فعالیت، اعمال محدودیت فعالیت و رفت و آمد در مکان های شلوغ برای این افراد و چکاپ دقیق تر در غربالگری روزانه و بررسی علائم بیماری های تنفسی آنها، استفاده از وسایل حفاظت فردی به ویژه ماسک، فاصله

گذاری اجتماعی، بهداشت فردی شستشوی مرتب دست ها، مراقبت جدی تر از افراد آسیب پذیر و امثالهم بر اساس راهنما های ابلاغ شده از وزارت بهداشت بطور مستمر نظارت گردد و در صورت تشخیص بیماری در بین کارکنان باید بلافاصله بیمار ایزوله شده و مراقبت های بهداشتی درمانی لازم توسط افراد مجاز صورت پذیرد.

۷۴) شاغلین با ریسک مواجهه پایین (به استثنای گروه های آسیب پذیر) در شرایط اضطراری بهداشتی محدودیتی در فعالیت و رفت و آمد ندارند، لکن کارفرما / مدیر دستگاه اجرایی باید بر رعایت توصیه های بهداشتی به منظور پیشگیری از ابتلا به بیماری نظارت نماید. در ضمن این افراد باید غربالگری شوند تا اطمینان حاصل شود که علائم عفونت تنفسی حاد واگیر مربوطه را ندارند.

تبصره: این ماده از شمول مقرراتی که توسط مراجع ذیصلاح به اقتضاء شرایط، جهت منع رفت و آمد برای عموم جامعه وضع میگردد مستثنی می باشد.

۷۵) در شرایط اضطراری بهداشتی، کارگاه های دارای گازها و بخارات و آئروسلهای زیان آور شیمیایی و یا کارگاه های دارای مشاغل سخت و زیان آور گروه "ب" باید در اولویت بالاتر بازرسی و تشدید نظارت ها و پیگیری های مستمر و فعال قرار بگیرند.

۷۶) بر ارزیابی تناسب شغلی کارگرانی که دچار آسیب در ارگان های حیاتی مهم نظیر: ریه، قلب، کبد و کلیه و یا سایر ارگان ها حسب نوع عفونت تنفسی حاد واگیر شده اند و یا در محیط کار با عوامل زیان آور شیمیایی مواجهه دارند و یا ناگزیر به انجام فعالیت متوسط و سنگین هستند توسط کارفرما به عمل می آید نظارت گردد.

۷۷) در شرایط اضطراری بهداشتی بر انجام غربالگری ها نظارت گردد و نحوه غربالگری بیماری را با روش های تعیین شده توسط وزارت بهداشت تطبیق دهند و از انجام غربالگری ها و پاراکلینیک های غیر ضروری و غیر علمی اجتناب شود.

۷۸) بر مقررات بازگشت به کار بیماران بهبود یافته نظارت نمایند و کارفرمایان باید برای بازگشت به کار، صرفا از شاغلینی که به علت ابتلا به بیماری حاد تنفسی واگیر مورد ارزیابی، تشخیص، درمان و یا ایزوله

قرار گرفته اند، درخواست گواهی پزشکی بازگشت به کار نمایند این گواهی توسط پزشکان مورد تأیید وزارت بهداشت صادر می گردد.

۷۹) نظارت بر رعایت مقررات فاصله گذاری اجتماعی، موازین کنترل عفونت بخصوص شستشو و ضد عفونی دست و استفاده از ماسک مطابق راهنمای وزارت بهداشت در شرایط اضطراری بهداشتی به عنوان یک اولویت مهم در نظر گرفته شود .

۸۰) در صورت کمبود وسایل حفاظت فردی به ویژه در مناطق کم برخوردار کشور، اولویت بندی و سهمیه بندی در بین مشاغل حسب ریسک مواجهه ضرورت می یابد، در چنین شرایطی، بر عدم مواجهه نزدیک و رعایت فاصله ایمن حسب نوع عفونت تنفسی حاد واگیر و کاهش زمان مواجهه نزدیک افراد، تأکید شود. ۸۱) در شرایط اضطراری بهداشتی، گند زدایی سطوح دارای تماس مشترک و یا سطوح با احتمال وجود آلودگی کفایت میکند و گندزدایی کلیه سطوح ضرورت ندارد. در صورت وجود محدودیت هایی برای استفاده از محلولهای گندزدایی ، بر شستشوی دست با آب و صابون برای پیشگیری از عفونت های تنفسی حاد واگیر تأکید شود.

۸۲) در نظارت بر گندزدایی سطوح باید خطرات آلرژی، ایمنی و بهداشتی این مواد در فرد گندزدایی کننده و سایر افرادی که در محل مربوطه کار میکنند در نظر گرفته شود و احتیاط های بهداشتی لازم رعایت گردد.

۸۳) بازرسان موظفند بر کنترل عوامل زیان آور محیط کار که می تواند تشدید کننده یا مستعد کننده عفونت تنفسی حاد واگیر مربوطه باشد و یا باعث آسیب بر ارگان های حیاتی و مهم گردد نظیر: آلاینده های شیمیایی و بیولوژیکی، پرتوهای زیان آور، استرس های حرارتی و امثالهم نظارت نمایند.

۸۴) بازرسان موظفند بر رعایت مقررات مراقبت از گروه های آسیب پذیر توسط کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی نظارت نمایند.

۸۵) بازرسان موظفند در خصوص برنامه های آموزشی به شاغلین پیرامون رعایت بهداشت فردی و پیشگیری از ابتلاء به بیماری تنفسی واگیر نظارت نموده و مورد ارزیابی قرار دهند.

۸۶) بازرسان موظفند بر وجود تهویه مناسب و ایمن (طبیعی / مکانیکی) با حداکثر کارایی در محیط کار نظارت نمایند.

۸۷) بازرسان موظفند بر وجود تسهیلات بهداشتی کارگاه در انطباق با مقررات برای رعایت بهداشت فردی و عمومی توسط شاغلین نظارت نمایند.

۸۸) بازرسان موظفند بر رعایت ضوابط و مقررات بهداشتی توسط کارفرما در زمینه سایر راههای انتقال عفونت های تنفسی حاد واگیر حسب راهنما ها و دستورالعمل های ابلاغی در شرایط اضطراری بهداشتی نظارت نمایند.

۸۹) بازرسان موظفند بر مقررات منع مصرف دخانیات در محیط کار نظارت نمایند.

۹۰) بازرسان اجازه تعطیلی هیچ کارگاهی را فراتر از چارچوب های قانونی و مجوزهای صادره از مراجع ذیصلاح ندارند.

۹۱) بازرسان موظفند در صورت مشاهده سایر نواقص بهداشتی معمول در محیط کار که سلامت شاغلین را تهدید می نماید از نظر مهلت زمانی که به کارفرما برای رفع نقص داده میشود و پیگیری های قانونی لازم، طبق مقررات و دستورالعمل های ابلاغ شده از وزارت بهداشت اقدام نمایند.

۹۲) بازرسان وظیفه نظارت بر اطلاعات خوداظهاری مدیران دستگاه های اجرایی / کارفرمایان در کارگاه های مشمول را بر عهده دارند.

۹۳) بازرسان موظفند مسئولین بهداشت حرفه ای و یا سایر نیروهای بهداشتی مستقر در تشکیلات مذکور را در زمینه های ترویج، آموزش، تکمیل فرم های خوداظهاری و سایر وظایف محوله توجیه و فعال نموده و ضمن همکاری های لازم بر عملکرد تشکیلات مذکور نظارت عالی داشته باشند.

۹۴) نظارت بر حسن اجرای کلیه موازین این دستورالعمل بر عهده دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مربوطه است و به منظور صیانت از سلامت بازرسان، بهورزان و ناظران/همکاران بهداشتی وسایل حفاظت فردی مناسب به منظور عملیات بازرسی باید توسط دانشگاه مربوطه تهیه و در اختیار افراد مذکور قرار گیرد و مرکز سلامت محیط و کار نیز به عنوان ناظر عالی عمل می نماید.

۹۵) در روستاها بهورزان، زیر نظر بازرسان، آموزش و نظارت بر موازین بهداشتی در محیط های کار روستایی نظیر فعالیت های کشاورزی، دامداری، قالی بافی و امثالهم را بر عهده دارند و در صورت نیاز به اقدام قانونی به مراکز بهداشتی سطح مافوق گزارش خواهند داد.

۹۶) در شرایط اپیدمی و یا پاندمی و در صورت نیاز به کمک ناظران / همکاران بهداشتی موضوع این دستورالعمل، پس از آموزش توسط بازرسان یا سایر کارشناسان ذیصلاح تأیید شده توسط وزارت بهداشت و همراهی نیروهای مذکور در بازرسی های اولیه می توان از این نیروها در امر ثبت اطلاعات، ترویج، آموزش و نظارت استفاده نمود، لکن این افراد جایگاه انجام اقدامات قانونی و پیگیری های مربوطه را ندارند.

۹۷) کارگاه های خانوادگی نیز مکلف به رعایت مقررات بهداشتی این دستورالعمل می باشند.

فصل سوم-تخلفات و اقدامات قانونی

تخلفات بهداشتی کارفرمایان / مدیران دستگاه های اجرایی

تخلفات کارفرمایان/ مدیران دستگاههای اجرایی که در شرایط اضطراری بهداشتی باید توسط بازرسان پیگیری و به مراجع ذیصلاح گزارش گردد به شرح ذیل می باشد:

۹۸) ممانعت از ورود بازرسان بهداشت کار جهت بازرسی و یا جلوگیری از انجام وظایف مرتبط با بازرسی

۹۹) عدم تأمین وسایل و امکانات لازم برای کنترل عوامل زیان آور محیط کار که باعث ایجاد و یا تشدید عفونت حاد تنفسی واگیر در شرایط همه گیری می شود.

۱۰۰) عدم تهیه وسایل حفاظت و بهداشت فردی

۱۰۱) عدم آموزش به شاغلین در خصوص نحوه ی صحیح استفاده از وسایل حفاظتی و بهداشت فردی

۱۰۲) عدم جلوگیری از ورود بیماران در دوره واگیری بیماری در شرایط اضطراری بهداشتی

۱۰۳) عدم رعایت مقررات فاصله گذاری اجتماعی، فیزیکی و زمانی

- ۱۰۴) عدم رعایت مقررات مربوط به مراقبت از گروه های آسیب پذیر
- ۱۰۵) عدم جلوگیری از مصرف دخانیات و سیگار در محل کار
- ۱۰۶) عدم رعایت مقررات حفاظتی و بهداشتی در نگهداری، حمل و نقل و کار با محلولهای گندزدا و ضدعفونی کننده برای صیانت شاغلین.
- ۱۰۷) عدم تأمین وسایل مورد نیاز برای شستشو و یا ضدعفونی دستها برای رعایت اصول بهداشت دست.
- ۱۰۸) عدم تأمین تهویه مناسب در محیط کار (طبیعی / عمومی)
- ۱۰۹) عدم رعایت نظم و نظافت در کارگاه و گند زدایی سطوح با تماس مشترک
- ۱۱۰) عدم رعایت ضوابط و مقررات بهداشتی مرتبط برای تهیه، طبخ، عرضه و سرو مواد غذایی در محل کار
- ۱۱۱) عدم تأمین آب آشامیدنی سالم و بهداشتی، سرویس بهداشتی و دفع بهداشتی زباله و فاضلاب
- ۱۱۲) عدم رعایت سایر مقررات بهداشتی بر اساس دستورالعمل تأسیسات کارگاه از نظر بهداشت.
- ۱۱۳) عدم رعایت سایر مقررات مندرج در این دستورالعمل که به عنوان وظایف کارفرما ذکر شده است.
- ۱۱۴) عدم ایجاد محیط کار مناسب و تأمین شرایط بهداشتی در انطباق با موازین این دستورالعمل برای کارمندان.
- ۱۱۵) عدم ارائه اطلاعات و مدارک لازم به بازرس
- ۱۱۶) عدم ارسال به موقع فرم خود اظهاری به مرکز بهداشتی مربوطه
- ۱۱۷) عدم ارسال به موقع گزارش رفع نواقص بهداشتی مندرج در اختاریه بهداشتی به مرکز بهداشتی مربوطه
- ۱۱۸) توهین، فحاشی و ضرب و شتم به بازرس
- ۱۱۹) عدم نظارت بر رعایت مقررات و ضوابط سلامت کار
- ۱۲۰) سایر تخلفات کارفرما که به تشخیص بازرس در حدود اختیاراتش تعیین شده است.

تخلفات بهداشتی کارگران / کارمندان

مصادیق تخلفات بهداشتی کارگران در دوره همه گیری عفونت های تنفسی حاد واگیر به شرح ذیل می باشد:

۱۲۱) در صورت آموزش توسط کارفرما و داشتن آگاهی، هرگونه مخفی کاری و یا ارائه اطلاعات کذب و یا خلاف واقع در شرایط اضطراری بهداشتی، بالاخص در مواردی نظیر: ابتلا به عفونت تنفسی حاد واگیر، داشتن علائم بیماری، داشتن سوابق بیماری، داشتن تماس نزدیک با فرد بیمار و یا سایر اطلاعات مورد نظر .

۱۲۲) در صورت آموزش توسط کارفرما و داشتن آگاهی، حضور در محل کار با وجود داشتن علایم بیماری در دوره واگیری بیماری و بدون ارائه گواهی پزشکی بازگشت به کار .

۱۲۳) عدم استفاده از وسایل حفاظت فردی به ویژه ماسک.

۱۲۴) عدم رعایت بهداشت فردی (نظیر: رعایت مقررات شستشوی دست و رعایت بهداشت عطسه و سرفه در محیط کار)

۱۲۵) مصرف دخانیات و سیگار در محل کار

۱۲۶) سایر تخلفاتی که به تشخیص بازرس در حدود اختیاراتش تعیین می شود.

اقدامات قانونی

اقدامات و پیگیری های لازم که باید توسط بازرسان در شرایط همه گیری بیماریهای تنفسی حاد واگیر در حدود اختیارات و وظایف قانونی محوله صورت پذیرد به شرح ذیل می باشد:

۱۲۷) در صورت عدم رعایت مقررات بهداشتی و ارتکاب هریک از تخلفات بهداشتی مندرج در این دستورالعمل توسط کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی، نواقص بهداشتی طی یک اخطار بهداشتی ابلاغ می گردد و از وی درخواست می شود که نواقص مذکور را فوراً رفع نموده و موارد رفع نقص را ظرف مدت متعارف تعیین شده بنا به تشخیص بازرس، به مرکز بهداشتی درمانی مربوطه اعلام نماید.

۱۲۸) کارفرمایان/ مدیران دستگاه های اجرایی که به اخطاریه بهداشتی توجه ننموده و موارد رفع نقص بهداشتی را در مهلت تعیین شده گزارش ننمایند، طی گزارشی که توسط بازرس تنظیم می گردد، از مرکز بهداشتی مربوطه به مراجع قضایی معرفی می گردند.

۱۲۹) در شرایط اضطراری بهداشتی، که تهدید آسیب جدی و یا خطر قریب الوقوع و یا مرگ برای کارکنان وجود دارد، کارفرما/ مدیر دستگاه اجرایی خاطی بلافاصله و بدون صدور اخطاریه به دادگاه معرفی خواهد شد.

۱۳۰) کلیه کارگران و یا کارمندان مکلف به رعایت موازین بهداشتی در محیط کار می باشند و در صورت عدم رعایت مقررات، برابر قوانین جاری کشور با آنها برخورد خواهد شد.

۱۳۱) اگر کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی بتواند رعایت ضوابط بهداشتی و نظارت کافی بر کار را از جانب خود اثبات کند و یا بازرس این امر را تأیید نماید و از طرفی دلایلی مبنی بر غیر طبیعی بودن و یا سوء عمل شاغل ارائه نماید، کارفرما/مدیر دستگاه اجرایی از مسئولیت مبری می شود و شاغل و یا هر شخص دیگری که وقوع رخداد زیان بار قابل استناد به وی باشد ملزم به جبران خسارت ها خواهد شد.

۱۳۲) در صورت عدم رعایت مقررات بهداشتی توسط کارمندان، مدیر دستگاه اجرایی موظف است ضمن برخورد با کارمندان خاطی، این افراد را طبق مقررات جاری کشور به هیأت های رسیدگی به تخلفات اداری کارمندان و یا مراجع قضایی معرفی نماید.

۱۳۳) در صورت عدم رعایت مقررات بهداشتی توسط کارگران، کارفرما موظف است ضمن برخورد با کارگر خاطی، افراد را طبق مقررات جاری کشور به مراجع قضایی معرفی نماید.

۱۳۴) شیوه نامه نحوه تصمیم گیری بازرسان بهداشتی در خصوص نوع اقدام قانونی حسب: عدم رعایت موازین بهداشتی، وضع اضطرار بیماری در شهر و سطح ضرورت فعالیت در زمان همه گیری کرونا، توسط معاونت بهداشت ابلاغ خواهد شد.

۱۳۳) متخلفان از تکالیف مقرر در این دستورالعمل حسب مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی و مراتب جرم به مجازات های مقرر در قوانین جاری کشور که برخی از مصادیق آن در پیوست شماره ۱ ذکر شده است محکوم خواهند شد.

پیوست ۱ - برخی مصادیق جرائم و مجازات های مقرر در قوانین جاری کشور

مصادیق برخی جرائم و مجازات های مقرر در قوانین جاری کشور در برخورد با افراد خاطی در شرایط اضطراری بهداشتی، به شرح زیر می باشد:

۱- در ماده ۲۲ قانون طرز جلوگیری از بیماری های واگیر دار، مصوب ۱۳۲۰/۰۳/۱۱ اشخاصی که مانع اجرای مقررات بهداشتی شوند یا در اثر غفلت، باعث انتشار یکی از بیمارهای واگیردار شوند، به ۸ روز تا دو ماه حبس و ۵۱ تا ۵۰۰ ریال و یا یکی از این دو کیفر محکوم می شوند. بنابر این، اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی که با تصمیمات، دستورات و یا هر اقدامی، مانع اجرای مقررات بهداشتی مصوب مجلس شورای اسلامی و یا سایر مراجع ذی صلاح، از جمله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی شوند، مجرم محسوب و به مجازات مقرر در این ماده محکوم می شوند.

در رابطه با میزان جزای نقدی پیش بینی شده در این ماده قانونی نیز باید توجه شود که برابر ماده ۲۸ قانون مجازات مصوب ۹۲، ترتیباتی برای تعدیل میزان جزای نقدی بر اساس شاخص بانک مرکزی پیش بینی شده است که البته مستلزم مصوبه هیات وزیران است و اقداماتی در این خصوص نیز به انجام رسیده است.

۲- مطابق ماده ۱۲ قانون فوق الذکر هرگاه وزارت بهداشت به وجود کسی که مبتلا به بیماری واگیردار است اطلاع یافت، می تواند از طریق مقتضی باز جویی کند تا اگر بیمار در ظرف مهلت مقرر به درمان نپردازد او را ملزم به درمان نماید. بنابر این افرادی که دارای علائم ابتلا به ویروس کرونا و یا سایر عفونت های تنفسی حاد واگیر هستند موظفند به صورت شخصی خود را ایزوله کنند تا از انتقال بیماری به دیگران جلوگیری شود و سلامت افراد جامعه به مخاطره نیفتد.

۳- در ماده ۶۸۸ قانون مجازات اسلامی مقرر شده است هر اقدامی که تهدید علیه بهداشت عمومی شناخته شود ممنوع میباشد و مرتکبین چنانچه طبق قوانین خاص مشمول مجازشدیدتری نباشند به حبس تا یک سال محکوم خواهند شد.

و بر اساس تبصره ۱ ماده مذکور تشخیص این که اقدام مزبور تهدید علیه بهداشت عمومی و آلودگی محیط زیست شناخته می شود و نیز غیرمجاز بودن کشتار دام و دفع فضولات دامی و همچنین اعلام جرم مذکور حسب مورد بر عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان دامپزشکی خواهد بود.

۴- در ماده ۴۹۳ قانون مجازات اسلامی مقرر شده است: «و جود فاصله زمانی میان رفتار مرتکب و نتیجه ناشی از آن، مانع از تحقق جنایت نیست. مانند فوت ناشی از انتقال عامل بیماری کشنده که حسب مورد، موجب قصاص یا دیه است»

۵- به موجب ماده ۱۷۶ قانون کار، عدم رعایت مفاد ماده ۹۱ قانون مذکور توسط کارفرمایان جرم تلقی گردیده است و برای هر مورد تخلف حسب مورد علاوه بررفع تخلف یا تادیه حقوق کارگر یا هر دو در مهلتی که دادگاه با کسب نظر نماینده وزارت کار و امور اجتماعی تعیین خواهد کرد، به ازای هر کارگر به ترتیب ذیل محکوم خواهند شد:

۱ - برای تا ۱۰ نفر، ۲۰۰ تا ۵۰۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۲ - برای تا ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰ نفر، ۲۰ تا ۵۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر

۳ - برای تا بالاتر از ۱۰۰ نفر نسبت به مازاد ۱۰۰ نفر، ۱۰ تا ۲۰ برابر حداقل مزد روزانه یک کارگر.

در صورت تکرار تخلف، متخلفان مذکور به حبس از ۹۱ روز تا ۱۸۰ روز محکوم خواهند شد

۶- بر اساس ماده ۱۷۹ قانون کار، کارفرمایان یا کسانی که مانع ورود و انجام وظیفه بازرسان کار و ماموران بهداشت کار به کارگاه های مشمول این قانون گردند یا از دادن اطلاعات و مدارک لازم به ایشان خودداری کنند، در هر مورد با توجه به شرایط و امکانات خاطی به پرداخت جریمه نقدی از ۱۰۰ تا ۳۰۰ برابر حداقل مزد روزانه کارگر پس از قطعیت حکم و در صورت تکرار به حبس از ۹۱ روز تا ۱۲۰ روز محکوم خواهند شد.

۷- بر اساس ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری تنبیهات اداری به ترتیب عبارتند از:

الف - اخطار کتبی بدون درج در پرونده استخدامی.

ب - توبیخ کتبی با درج در پرونده استخدامی.

ج - کسر حقوق و مزایا حداکثر یک سوم از یک ماه تا یک سال.

د - انفصال موقت از یک ماه تا یک سال.

ه - بازخرید خدمت در مورد افرادی که کمتر از بیست سال خدمت دارند با پرداخت ۳۰ روز حقوق مبناء و افزایش سنواتی یا عنوان مشابه در قبال هر سال خدمت دولتی

و - بازنشستگی در صورت داشتن حداقل ۲۰ سال خدمت بر اساس سنوات خدمت دولتی با تقلیل یک گروه. ز - اخراج از محل خدمت.

ح - انفصال دائم از خدمات دولتی.

تبصره ۱ - کسور بازنشستگی کارمندانی که در اجرای این قانون به انفصال دائم، اخراج یا بازخریدی محکوم شده یا می شوند و نیز حقوق مرخصی استحقاقی استفاده نشده آنان و در مورد محکومین به بازنشستگی حقوق مرخصی استحقاقی استفاده نشده قابل پرداخت خواهد بود.

تبصره ۲ - نحوه اعمال مجازاتهای مندرج در بندهای (ه) و (و) در مورد مشمولین قانون تأمین اجتماعی و سازمانها و مؤسسات دولتی و شهرداری تهران که دارای مقررات بازنشستگی خاص می باشند، بر اساس آیین نامه ای خواهد بود که به تصویب هیأت وزیران می رسد.

تبصره ۳ - مجازاتهای مذکور در این ماده صرفاً جنبه تنظیم امور داخلی دستگاه های مشمول این قانون را دارد که به وسیله هیأت هایی که نماینده دولت می باشند تحقق می پذیرد و هر گاه تخلف موجب حد یا تعزیر شرعی باشد رسیدگی و قضاوت درباره آن به عهده دادگاه های صالح می باشد.

علاوه بر مقررات صدرالذکر، قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصل ۴۰ مقرر می دارد: هیچ کس نمی تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد. بدین طریق قانونگذار در

قانون اول کشور این موضوع را پذیرفته و تا امروز این اصل مبنای نگارش و وضع قوانین مختلفی گردیده که در خصوص پاندمی کرونا، با توجه به بی سابقه بودن موضوع، امکان رفع خلاء موجود نیز وجود دارد.